

י י ר י ש ע

פעסטער צייטונג

דיווענס נאכטס ערשיינט דריימאל וואכנטליך...

אויף דיווענס צייטונג סאנאן יעדען טאג...

№r. 106, צענטער יארונג, פעסט מאנטאג יא אלול ה'תרל"ח, Pest, den 9. September 1878

אונזער קריגע

אין דען צוויי טורקישען פראווינצען. פערל-מאראשאל-לייטנאנט, נראף סאפאר...

בעזעצט, אונד לאסט דא דא שטעללונגען זייער סאלדאטען בעזעצטען. איך אים אסטען פאן באסטען, אן דער...

באטייען אים ערהאלטען נאך דא טורקישען דע- וואלוציאנערען בעדייטענדע פערשטערקונגען. וויא וויי בערויס מעלדעטען, איז יא אן און...

דאס נייע בראננטווייני-שטייער-געזעץ.
(ס 15.)

11. א ללגעמייע שטראפגעטימסונגען.
(א) יעדער איזט פערשפליכטעט דען פֿינאנצ-ארגאנען דען איינטרטיג אין דיא בעטרעבס-לאקאלע צו געשטאממען, וועלכע וועהרענד דער דויער דעס בעטרעבעס אָרט אנווענדט זיין דור-פֿען אונד נאטהעגענפאללס איינע דורכזוכונג פֿאַר-נעהמען קאנען. יעדער איזט פֿערנער פֿערשפליכט-עטע, דען פֿינאנצ-ארגאנען אויף פֿערלאנגען, דיא געווערסם-ביכער, שטייער-באללעטען אינר אנדער-דע אונד נעהארגען אקטענשיקע פֿאַרצו-וויזען, ווער יעדע פֿלוצען פֿלוצען ניכט נאכקאממט אונד העדורד דיא פֿינאנצ-ארגאנע אין דער אויס-איבונג איהרע אטעם-פֿלוצען הינדערט, ווירד מיט 10 ביז 100 גולדען בעשטראפט.

(ב) ווער וועהרענד דער פֿערהינדערונג דער פֿינאנצ-ארגאנע אין דער אויסאיבונג איהרע אטעם-פֿלוצען אָרט אבער עבען וועהרענד דער אויסאיבונג דיעזער אטעם-פֿלוצען זימענס דער פֿינאנצ-ארגאנע, שטייער-פֿלוצען געניגעטעט-דע, אויס דען ברענגעדי-לאקאלען, אָהנע וויסען אונד צושטיממען דער פֿינאנצ-ארגאנע ווערדימען, פֿערניכטעט אָדער אימגעשלאסען לאסן, דאס אין פֿאַלגע דעסער דיא אנווענדונג דער שטייער-געזעצע אונמאגליך ווירד - זא וונד דיעזע האנדלונגען מיט דעם 4 ביז 8-פאכען בעטראגע דער אויף דיעזע געניגעטעטע ענטפאללענדען שטייער צו בעשטראפען. קאנן יעדע דיעזע שטייער ניכט מיט פֿאַללעך געוויססדיג בעשטיממט ווערדען, זא וונד דיעזע האנדלונגען מיט 5 ביז 200 גולדען צו בעשטראפען.

(ג) צור ענטריכטונג דיעזער געלדשטראפען, איזט אונטער האפטונג דעס אינטערנעהמערס, דער אנטעמלדעטע געשעפטס-לייטער פֿערשפליכטעט, לייטעט יעדאך דער אונטערנעהמער זעלבסט דאס געשעפט, זא איזט נאטורליך דיעזער צו בע-שטראפען.

(ד) געניען דיאייגיגען, וועלכע דיא בעשטימ-מונג דעס געניגעטעטען געזעצעס פֿערלעטעט האבען, קאנן קיינע אונטערזוכונג איינגעלייטעט אונד קיינע שטראפע פֿעהרענגט ווערדען, וועגן זייט פֿעראייניגט דיעזער פֿערלעטעטע ברעייטס איין יאָר פֿערשטריכען אונט-אונד פֿערטעט דאס וועהרענד דיעזער צייט אין שטראפע פֿעהרעהרען איינגעלייטעט ווארדען. דיא שטראפע אָדער בעססער דיא איבערטרעטונג איזט אין דיעזעם פֿאַלל פֿעריאהרט, דאס הייסט: דער שטראפע פֿערלעטער דאס געזעץ דען איבערטער-טער צו בעשטראפען.

(ה) זא פֿאַלגע פֿערזעלבע געזעצעס-איבער-טרעטער יעדאך וועהרענד דיעזעס יאהרעס איינע נייע געזעצעס-פֿערלעטעטע זיך צו שולדען קאמ-מען לאסען, זא איזט דיא שטראפע פֿיר דיא

ערסטע איבערטרעטונג ניכט אונבעדינגט נאך דעם פֿערלעטען איינע יאהרעס פֿעריאהרט. נעהמען וויר אן, דיא צווייטע איבערטרעטונג האט צו ענדע פֿאַן 9 מאנאטען נאך פֿעריאהרט דער ערסטען אי-בערטרעטונג שטאטמענפֿינדען. דיעזע ערסטע אי-בערטרעטונג מיסטע זאנעס שאן נאך ווייטערען דרויא מאנאטען פֿעריאהרט זיין, דיא יעדאך איינע צווייטע איבערטרעטונג ערפֿאַלגעט, זא קאנן דיא ערסטע נור נאך צוויימאל דרויא מאנאטען פֿער-ייערט ווערדען, מיט אנדערען ווארטען: דיא פֿעהרען איבערטרעטונג פֿעריאהרט נור בינען דער דאפֿעלער צייט-ווער, וועלכע צור פֿער-יאהרונג פֿערזעלבען אים צושטיממעט דער צווייטע איבערטרעטונג נאך געפֿעלחט האט.

(ו) יעדע זאנטיגע געניען דיעזעס געזעצען פֿערשעסענדע האנדלונג, אויף וועלכע קיינע בע-זאנדערע שטראפע געזעצעט איזט, ווירד אלס אָרד-נינגס-ווירדיגקייט מיט 200 ביז 500 גולדען בע-שטראפט.

וויר וואלען היעמיט דאס נייע בראננטווייני-געזעצען אבשליעסען, וויר האבען היער דיא הויפט-בעשטיממען פֿערשעפֿעטליכע וועלכע דורכ-אויס יעדעס אונבעדינגט מאהוי, דער זיך מיט דער בראננטווייני-ברענגעריא בעשעפֿטיגט יענען טהייל דעס געזעצעס, וועלכער אויף גראסע שפרי-טוס-פאבליקען זיך בעצעהט אינר נאמעטליך מיט דען פֿערשידענען געווערונגס-ארטען זיך בעפאסט, האבען וויר ניכט פֿערשעפֿעטליכען קאנען, ווייל דיעזער מינדעסטענס אין האלבעס יאהר הענדורך אונזער בלאטט אויספֿיללען ווירדע וועהרענד דאך דער גראסע טהייל אונזערער לעזער פֿיר אלל דיעזע אייגענעלייטען קיין אונ-טרעסעט האט.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פֿרייען.
געטריירע-געשעפטס פֿאַן 1111 צען וואר נעם-טען פֿיעל צו מארקטע געבראכט, דער פֿערקויף וואר שוואך, פֿערטויפֿט ווארדען 10300 מעסער.
ווי צען פֿרויס 100 מעסער-צטר 76.5 קילא 8.50 גולד, 100 מעסער-צטר 76.4 קילא 9. גולד, 300 מעסער-צטר 79.3 קילא 10.25 גולד, 100 מעסער-צטר 74 קילא 6.60 גולד, 400 מעסער-צטר 79.5 קילא 10.25 גולד, 400 מעסער-צטר 79 קילא 10.30 גולד, 400 מעסער-צטר 78.5 קילא 10.25 גולד, 300 מעסער-צטר 76.5 קילא 9.56 גולד, 100 מעסער-צטר 78 קילא 9.90 גולד, 100 מעסער-צטר 77.8 קילא 9.80 גולד, 200 מעסער-צטר 78.5 קילא 10.20 גולד.
ווי צען פֿערטויפֿט 9-08 גולד.
קוקורונן פֿער טראווי 1879 - 3.85, 5.40 גולד, האפער פֿער הערנסס 610 - 6.12 גולד, רעסס קאָהל פֿער סעפטעמבער 13 - 18% גולד.
פעסטער שלא כפֿיעה-כאָרקס, ביא דעס אט 5-טען ד. מ. היער אין פעסט אבנעהאלטענען וואָגען-

מארקטע ווארדען 3136 שיק גראם-אונד 3379 פֿלינ-פֿיעה; מארקטע געבראכט, היפען ווארדען קאָויפֿט; 60 שיק פֿיעה, פֿער שיק פֿאַן 90 - 180 גולדען, - 1060 אָכטען דאס פאאר פֿאַן 120-280 גולד, 1690 טיע דאס פאאר פֿאַן 110-215 גולד, 40 מעל-קויע דא שיק פֿאַן 80-160 גולד, 355 שיק קעלבער דאס שיק פֿאַן 18 - 30 גולד, 3292 שיק שאפע דאס פאאר פֿאַן 14-20 גולד, פֿרייע פֿער 100 קילא; אָכטע-פֿלייש 47 - 52 גולדען, כּופֿעל-פֿלייש 45 - 49 גולד, קאלב-פֿלייש 80-120 גולד, כּופֿעל-פֿלייש 47 - 45 גולד.

לאָטע-ציעוונג אָס 4-טען סעפטעמבער 1878.
ברין 57 20 70 69 17

פֿעראנטוואָרליכער רעדאקטער: מאָרן ביז רייז.

אנצייגען

האַנדורג

דיא געפֿערטיגטע געמיידע זוכט איינע בעל מוסף על מים הקדושים, דער שטרענג אים רעליג-אונען לעבענס-וואנדעל זיך פֿיהרט אונד איינע שאנע שטיממע האט, פֿיר 100 גולדען אונד וועה-רענד דער אייגענטהאלטע צייט קאסט אינר קוואר-טיער, בעווערדיג וואלען ביז אט 20-טען סעע-טעמבער צור פֿראכע ערשיינען, - דעס אקצעס-טריטען ווערדען 10 גולדען אלס רייזע-שפעזען ערוועטצט.

מאראש לודאש (זיעבעברענגען) 1878.
בעניא מיין קליין.

האַנדורג

דיא ארטאהאָקסע געמיידע אין סאָרוואַש (בעקעשער קאָמיטאט) זוכט צום געכטען קרוז איינע געפֿיערדיג לעהרער, וועלכער דער העב-רעאישען דייטשען אונד אינארישען שפראכע מעכטיג זיין אונד צייגינגעט איבער זיין ביהערעס זיטליכעס בעטראגען אויפוויינען מיט, יאהרעס-געהאלט 400 גולדען, אונד וועגן ער איך דאס נא-טאריאט פֿערזעהען קאנן, בעקאממט ער 50 גולד, מעהר, אינפֿעהרראטעטע ווערדען בעפֿאַרצייגט.

גוטע כשר וויינע

אָפֿפֿעריט, דען העראנאָהערען פֿיערטאגען צו-פֿאַלגע, זע היר פֿריי ווירד גי, זאָוואָהל ביא קליינערער, וויא איך ביא גראסער אבנאה-מע דען האָרען ווייני-הענדלעך, רענאליענ-פעטערן, האָלע-בעזשעטען, וויא איך דען הער-דען פֿרוואטע, דיא פֿירמא

לאואר בערנער אינר זאהנע אין דיאָריאַש (שטאטען) דער קאט אינא-רישען שטאטסבאָהן.

קרוז-טאבעללע פֿאַם 5. סעפטעמבער				פֿרוכט אונד מעהל-פֿרייז-טאבעללע			
קילא	לאָאָזע	קילא	גולד-קרוז	קוואליטעט	פֿרוכט	קוואליטעט	פֿרוכט
				פֿער 100 קילאָ		פֿער 100 קילאָ	
16.25	100.05	100.05	100.05	6.50-5.80	קאָרן	74	וויצען
35	5.48	5.48	5.48	7.25-6.50	ניכטס סאל	75	ניכטס סאל
19.50	9.30	9.30	9.30	6.50-5.80	ניכטס פֿוסער	76	ניכטס פֿוסער
117.75	9.30	9.30	9.30	6.50-5.80	האָסער	77	האָסער
61	9.30	9.30	9.30	5.75-5.65	קוקורונן באַשאַפֿער	78	קוקורונן באַשאַפֿער
22.75	57.25	57.25	57.25	5.60-5.55	אָנדקער	79	אָנדקער
27.50	11.40	11.40	11.40		רויע	80	רויע
80.25	1.21	1.21	1.21				
79.25	325	325	325				
91.50	325	325	325				
77.25	116.50	116.50	116.50				
76	111.50	111.50	111.50				
73.50	120.25	120.25	120.25				
83.75	188.78	188.78	188.78				
81	138.25	138.25	138.25				
99.75	24.50	24.50	24.50				
83.50	26.75	26.75	26.75				
	162.75	162.75	162.75				
	29	29	29				
	91	91	91				
	19	19	19				
	14	14	14				
	14.75	14.75	14.75				
	28.50	28.50	28.50				
	29	29	29				
	14.75	14.75	14.75				
	38.75	38.75	38.75				

בעתהיו אין כאלהבאר בעובט, ווא דא פאל-
נישען קור-געסטע איהרען גאטעסדיגעסט אבהאל-
טען נאך בענדירונג דעם מיסע'נעבעטעס אין
דען פארטעפאלען קאארטעספעל אילגען -
דאס ר' אלחנן און ר' דאָסען למדן איזט אויסגע-
היר יעדער, דער מאן זאלל אבער אויך זיבען
שפראכען מיט געלייפיקייט שפעטען, ווארדער ער
זיך צו פרעדיגער לאזענשטיין היינעקלאנגן פילטען.
שאדע נאך דאס איינער ריזען זענען שפראכען
גראדע דא דייטשע ניכט מיטבענדיגעסען איזט,
וועסאלאך אין אויספאלער מעשע מיט דעמילבען
זיך ניכט לייכט איינשפראכען קאן. געסטען
אין דעם אבענדיגעטע טראף איך מיט איהם אין
דער קאללאנארע צוואסטען, ווא וויר צופעלליג
נאמן אללין אינס בעפארדען. דאס אונטערשאלטיג
ליענענדי, וועט דערוועלט מיט מיר אין גע-
שפיען אונטערשפיען. ער שפארט פאן איינער
שפראכע צור אנדערן איבער, אהנע דאס איך נא-
טורליך אויך ניש איינע זעלב פערשטענען קאנ-
טע ענדליך בעקאנען ער ליטשן קודש'י צו שפע-
כען וואס מיר דאָס ניכט נאָר וואָ פירטע איזט.
אויך טעמטע מיר דאָספאנס צו אונטערשפיען דא איך
פירטעטע איינע פעהלער צו מאכען. דאָך באלד
פערקטע אויך דאס עס אויך ביא איהם מיט
דעם דרקוקן געהע. איך דאָסען מיר ר' אלחנן
איזט אין ר' דאָסער למדן, וועסאלאך ער זיך אים
דקדוקן ניכט קומערט; איך מינערדייטס בון
וועדער אין דעם הארץ, דער נאטורליך פאם
דקדוקן נאך ווענענע ווייס, אללעדיינעס האבען
בון איהם דאָך געכעט אונד דעכט מיט איינאנדר
פערשטענדיגט. עס פרייעטע מיר זעהר מיט
דעם האכגעשטימעטע מאננע געשפראכען צו-
האבען, דער מיר איינער אנדערס פאלענדיגעס
מיטשפילטע; וועדער אין איראפא און זעלבסט
דער גלויבע אין משיח'י לידער ערשטערט איזט,
לייכטע שפטייט, איך אין אלעקאנדיגען ניכטס
זאלען פארשפרייטעטענענדי, וועלכע דאָרבער
געלאכט, ווען מאן עטויאס פאן אונדערן ברידערין
דען געהן שפעטען, וועלכעט פאן זעכס
מאָאטען יעדאך קאם אן דען ירושען קיליטס-
פארשפארט צו אלעקאנדיגען און דאָסער ברידער
אויף פערנאמענט געשריבען, פאם רעניערענדיגן
וויפעט דער געהן שפעטענדיג דער איינע איהם
וויצע קאנדי צו זיין שיינע. דיעווער ערוכטע אים
צוועלונדיג דער ביינער, דאס מיט איהם אונד דען
פראָפעטען העררהרען. ווא בעדיצען קיין איינ-
ציגעס רעליגיאָס-בון, וואס ווא פאן דען רעלי-
גיאָס-געוועטען וויסען, איזט ניש הויך מינדליכע
אבערליעפערונג ערהאלטען געברעכען, אבער

ווייל אים פערלויפע פאן איהרשויערען מינדליכע
אבערליעפערונגען זיך אונטערליך זיין ערהאלטען
קאנדי, און ערהערשען אונטער דען געהן שפעט-
ען פערשיידענע לייכעם-עקטען, און דאס ווא
גענענדייטע זיך נאר ניכט מערער אלס גלויבענס-
גענאסען אנערקענען וואָללען. גלויבענדיג האט
דייער וועג-קאנדי אין דוקעס בונד איהם פערנא-
מענט אייגענדיגע וועלכעס מינדעסטענס 2000
יאָהרע אלט זיין זאלל, דאס שריפט איזט נאָר ציעט-
ליך ניש ערהאלטען. דאס וואָסער זינד אויך פונק-
טירט, אללין געמאכט האט דייעווע שריפט לעיען
אונד געמאכט קאנ ערהאלטען, וואָפאן דאס בוך
אבהאלטעט. עס ווארדע דאס וועלכע דער גענע-
טישען אקארעטיען (געלעהרעטע-געוועלשאלטע)
צור פריינדי איבערנעמען. ביהמער געלאנג עס
אבער אויך דיעווען אלטערשפרייטע-פארשען ניכט,
איך ניש פערטענדיגע וועלכען וועלכעס פאלע יע
דייעווע שריפט געשריבענע האבע, דער קהעדייע
ווירד דאס ווערק נאך פארזיין וועדען, וואָ עס פאן
דען דארטיגען געלעהרעטען גיערדיינעס געפירט
ווערדען זאלל. פאן פערטענדיגע דאס דייעוועס
ווערק דאס געשעכט דער געהן שפעטענדיג ענט-
האלטע וועהרענדיג דער ערשטען איהרונדערשע
איהרען איינאנדרענדיג איהם דעם היינענען לאנדע.
(מאן האט פאן דען ערשט שפטייט שאן פיל ליגע
בעריכטעט; דער ווייס, אב דאס ווארד איזט)
- וואס דא ווען אין ערשטען וועלכט בעריכטעט
זא ווער דאס מיטען דעכט פראָפעט לייטע, דא
זא ניש ווא ביא איהם נאך דעם תלמוד-שטודיאם
זיך בעפאסען, איך ניכט דארט אויך נאָר צוויי
עקטען; איינע אלטע עקטע אונטער דעם בע-
קאנדיען אפען קראַפּט, וועלכע דען תלמוד-אב-
ליינען אונד ניש דא, ווער שפכטען האלטען;
דאס אבער איינע גיעט עפעטען דאס איהם איהרע-
נען דער שפטי צו בעשטעהען. דא דייעווער שיינ-
דער אין ערשטען לעיענדיגע צייט פערשפילטע זא
האבען זיינע געהרען דארט איינעלע געשלאנגען,
ווייל מאן אויך עקטע שפטי צו קענען און דארט
פאן דייעוועלכע ניכט אין איראפא זענען וואָ ווא
איהם פירט פאר פערשפאלענדיג זיך טעמט צו
פערליינען טראכטעט. אין ערשטען טרעטען דא
אנהענדיג דיעווער געפערלדיכע עקטע פרייא
אויף אונד דא קאנ מאן עקטען, דאס איהרע רע-
ליגיאָן אין געמיש פאם ירושען קאפארדישען
אונד מאָהאנדישען גלויבען איזט-פערקורד-
דיג איזט עס דאס דייעווע עקטע איינער געהר-
נער ווירד, ניכט ווייל איהרע אנהענדיגע צום ווענע-
טהומע אדער צו איינער אנדערן רעליגיאָן איבער-
געהען, וואָרען ווייל אין גאָסער טהייל דער-
זעלבטען קיין גע דער אָז שפרייט. עס ווירד

באלד דער גענען דאס כת שפטי צו איינשפראך-
בענע ערה'ס אין ערפיללונג געהען, דאס ווא נאנע
עקטע שפראך פאן דער ערד פערשויערען
ווערדען. - אויך מינע פאנען וואָרען ער באלד
מיט דעם פערטענדיגע אבער-ראכטענדיג באלד
מיט דעם פערדינער לאזענשטיין פערקעהרען.
פערדינער וואָרען ער באלד דאס פאלענדיגע בעט-
הייז באלד וועדער דער קהאָר-טעמפלע בעווע
- געווערשע ער לעבעלדיג; ביא איהם קענטע
מאן נאר דייעווע איינשפרייענדיג ניכט. וואָללעט איך
היינענדיק קודש'ען געהמען דא דירשפע איך אין יא
נאמן איראפא קיין גאָסעטען בעריכטען, וואָ איך יא
נירנענדיג דערוועלכע מנהגי העררשטיג דער ביא
איהם איינשפרייער איהם - איך ערשפאלע מיר
פאן דעם פריינדליכען מאננע עהס און שפעטער
פאן דעם פריינדליכען דערוועלכען וועהרענדי זיינע
היינענען איינשפרייערענדיק קיינען איינענדיג בענער
וואָסער צו זיך, דא ער ניכט צור קור הערנעקאם-
ען, וואָרען דאס צום פערדינען דאס מערס-
ווערדיגסטען ברעט איראפאס בעריכטען. אין צוויי
טאנען פערלאנג דערוועלכען קאלטסבאר, זיינע
היינענדיג ווילל ער אבער ציערען אונד ירושלים
געמען, וואָ הער פערדינער לאזענשטיין מיר
נאכטערליך מיטשפרייענדיג, בעאבזיכטיגט ר' אלחנן
אויך אין ציערען איהם מאנע-געשעפט צו ערהאלטען,
איהם פאן דארט איהם מיט ענלאנד אין געשעפטס-
פערדינענען צו טרעטען. -

נייעסטיעס

מעהנמעד אלי פאשא - ערמאָדעט!
יא דער טורקישע מאַשאַל מעהנמעד
אלי פאשא וועלכע ערהערעדט דעם רוסיש-טורק-
קישען קריגעס אבער-קאנדינאט דער טורק-
שען ארמעע וואָר ווארדע פאן דער רעליגיאָז-
אנערען טורקען אין אלבאניען ערמאָדעט!
ווא וויר בעדייטען טענעטשילט האבען
ווארדע מעהנמעד אלי פאשא פאם אַלפאן נאך
דעם נאָדער דער טורקישען ווייניגן אלבאניען
געשיקט איהם דארט דאס איינערענענען מאָהאם-
מעראנער צו פערשפרייטען, הייער לעיענען געשפיר-
דיאוינענען טורקישען געבייעטע וועלכע לויט דעם
בערלינער פערטראַגעס טהיילס אן ערעכען אונד
טהיילס אן מאָנעטענער קאָסטען וואָללען. דאס
מאָהאמעדיאישען איינזאָהנער דייעווער געבייעט
זינד בון זעהר ערבייטערט, ווייל זיא עפעט אינ-
טער פערטענדיג קעהרשאפט קאָסטען מיסען אונד
וואָללען ביז איהם דען לעצטען מאנן קעמפּען,
איהם יעדע פערטענדיג קעהרשאפט אבער-וועהרען.
מעהנמעד אלי פאשא וואָללעט בון דער איינע-
רענטען אונד ערבייטערענען בעפאלקערונג צו

קאָלן פערשאט, דעם עס נאך קיינע ערדע איהם איינ-
אנקלע צו זיין ווענען דאס מיר דאס האנד גענען מיר איינ-
גענען הויב אויך ווא מיט הייער מיטנאבעל, דאס ווא
בון אויך איינמאל וויסען, וואס שרענע הייסען, אלאו,
מאיר הויב פאם שפאלען ווא האבען הייען נאך ניכטס
צו ווענען!
בראס איהר צושטענדיג שפארט דארט דא, אונד
קאננע פאן איינערדערטליכער איינענדיג קיין וואָרע
הערפארביינען, עס ווא דא ערשטע וועק בעלדיינע
אין זיינע לעבען, יעפעט עהס רויכעליכע ער זיין נאנ-
עס לעיער, יעפעט עהס ווא ער ווא שיעקליכע ווירק-
ליכיקייט פאן זיך, דייעווער פארפאלע איהם זיינע ביהיערענען
כאראקטער איינע נאמן אנדערע ווענענדי, זיין שפאלען
אונד זיין יעה-זאָרן ווארען געברעכען, ער געשפעטען
וואָפאָרט, אונד אלס אויפן דער קושטען ניכט ווא ווארע
ער זיך אויך דא ערדע אונד וויינעט מיטשפרייען, זיין
פאסט העכטע איהן גען אין דאס אפגעשפרייטע שלע בע-
שקט, דאס עס ער פאן דען אירינען קויערען ניכט בעלדי-
דיגס ווערדע, זיינע הוי-הערהער מיטען מיט איהם ווער
צאט אונד זיין אומגעהן, אונד דייעווער פארשפרייטע וועק
וועלכע זיין לעבען, ער ענאנען יעפעט זיינע איינע אויך
דא עקופעט צו זייענע, אונד מאננע זיינע איינעלדיג
פאן איהן קאלעט צום ערשטען מאַלע ווארדע איהם, ווא
פאן איינעס ברייטע וועק ווערשאפט לאנד אונד דא
שרעקליכע איינשט אויף דאס נעווערשטע רעהללע.

וואָרענדיג איהם א קאָסטע דער זיין זאָרן, לאס דייען
קאָפּ פיהלען - דאס בענעטס יא ווא אין פיערד -
איך וואָרעטע דען עטויאס זאנען - אבער געט צו
ניכטס -
"היינענע מיטען מיר איהם ניכטס, שפירן ניש
דייען וואָסער זינד באלואם פאר זיינע ווארדען, איך בע-
היינענע עס דען!"
מיין טעמער דארטליך אפאסע דיר, אונד לייען דייען
בריען, איך ווילל מיר אויך דייען נאטורליכען פער-
שפארט פערלאסען, דאס מיסע פאר איהם אללע ענט-
שייענען!
דער בריעק זיינעס אַנקעלס קלאנג איהם ערנען ווא דא
דייען וואָרעטע דעם קושטענדיג עס ווארשלאגן אויף שלאג
דעננאך אונטערשפיעט ער זיינע איינענדיג, איהם זיינע
מוסטער ניכט וועהט צו טהון - ער וועט זיך צו פאסען
אונד שפארט זאָרען מיט פערטענדיג ענליכע שפוטען;
"מוסטער! מיי הייערען מוסטער! דאס ווייסט דא אנדער דיע-
עס עקטען טהעט אונטערשפיען, אונטער אויך צו איינעם רע-
טע געלאנגען, אָרעך ניכט, ווא ווייסט דא דעננאך דייעקעס
גארענע-נעראלע, דאס איהם דייעווער מאנן גענען ווילל,
איינשפרייענען ווענען זיין געלד אונטערשפיען, און הייסט
עס דאס ווא נאך קיינען שפרייען איהם דאס פערטאנען
האבען, אונד דאסער פיהר זינד ווענען זיין איין אלפאָרען
פאן איהם ערהאלטען! טהיינעט מוסטער! איך בין וואָרע
נאך איהן זיינע קאנע ער דען נאמען איהם ביז יעפעט
ניש הארעט, אבער ניכט נאנטע; אבער אויך בין עננע
שפארט, אונד ווילל מיין ערנען ווענען אבישען!
יא מאן אונד נאכט ווילל אויך פיר דיר אבישען! איך

פערטאנע עס - דאס פיהלען אויך אללעס ווילל איך ליען.
בער אלס זיין בראָד עסטען!"
"דאָרען דארטליך דאס בייז דער ווירדנע זאָרן
דייענע פאָסערס! זיינע ערניאט שולדענדיג, איהם זיין
טהיינענדיג זאָרן ווענען דאס אונטער, דאן איהם עס
מיר... זיין, איך ווילל עס ניכט זאנען, אבער דאך, זיין
זאנען זיין זאָרן, האט דאס קיינען פארזאָרען פיר דייען
מוסטער, דאס ווא אונטערשפיען אנדערשטע, זיין געבוירען.
העט צו פערטענען, ביז ליידיג דאס ענדעקונג צו שפעט
ווארען, און מאכע מיר לייכער פארזאָרען, איך פערדינענע
עס! זיין זאָרן, ווענען דא דען בעניוון מייער הייראט
ניכט ליפענדיג קאנדי, ווייסט דאס וואס איך זיין איינען
דער וועלט בין איהם וואס איהר ווא צו
"טהיינענע מוסטער, איך ווייס עס! מאנע דא וועלט
פאן דיר העקען, וואס ווא ווילל, דאס בייז מייען מוש-
טער, אונד איך בין זיין זאָרן! איך בייז פאן דאס פיר-
נעס פאסערס פיהר אונד איהם אין זיין ערדע צו שפרייען
דעם קאָסטע רעכטעטע צו מייענס ערשפרייענדיג אָרעך איך
ווילל מיר איהם שפרייען מייענס אונטערשפיען זיין בראָד
פערדינענדיג, דאס קרינען מייענס פאסערס וואָללען קיינע
בעשפּלעך זיין!"
פיר רעניאט אונד איהרע קרינען וואר דאס אין
וער טהיינענדיג מאן אן וועלכעס ווא פאן הויז אונד האָפּ
איינשפרייענען מוסטער, נאך איינמאל זאנען ווא דא נענער
אין ווא ווא שאנע איהרע ערשפרייענדיג, רעניאט נאכט
בראס איהרע וועשע אונד שפרייענענדיגע אונד איהם
זיינעס הוי-נערהער אונד איבערנערהער נאך פראג -
(פארשפרייענדיג פאלעס)

